N°. 5. A°. 1835.

ZATURDAG, den 17den JANUARIJ.

Nieuwe Surinaamsche Courant.

PARAMARIBO.

Derde en laatste Oproeping.

Namens Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal, worden mits dezen opgeroepen, alle Mannelijke Ingezetenen dezer Plaats, die hun *zeventiende jaar* zijn ingetreden, edoch hun *vijftigste* nog niet hebben volbragt, en niet in de Schutterij dezer Plaats zijn ingelijfd; alsmede dezulke, welke van elders zich alhier met ter woon hebben begeven, om te verschijnen op Maandag den *negentienden* Januarij eerstkomende, des ochtends *te acht* uur voor de Hoofdwacht der Schutterij, ten einde in dezelve te worden ingelijfd..

Paramaribo, den 13 Januarij 1835.
De Majoor Kommandant der Schutterij,
P. FIERS SMEDING.

BUITENLANDSCHE NIEUWSTIJDINGEN.

Extracten uit de Nederlandsche Couranten tot den 18den November 1834.

Nederlanden.

AMSTERDAM, den 8 November.

Extrakt uit eenen Brief van eenen Reiziger uit Nauplia geschreven, aan een Huis van Commercie te dezer Stede.

» In het staatkundige ziet het er hier zeer ongunstig uit. Tusschen de drie Groote Mogendheden schijnt de noodige eensgezindheid te ontbreken. Het beginsel van onrust bij de Grieken, verre van overwonnen te worden, neemt veeleer toe. Sedert den dood van Capo d'Istrias heeft de invloed van Rusland eenen grooten knak gekregen en de verschillende Mogendheden hielden zich meer met hunne bijzondere oogmerken bezig. De vestiging der tegenwoordige Regering heeft, wel is waar, eene spaak in het wiel gestoken, doch dit heeft Frankrijk niet belet om, ten spijt der Anglo-Gallische alliantie, Engeland tot op den achtergrond te verdringen.

» Maar ook dit heeft niet lang geduurd en sints kort is Engeland wederom meester van de gemoederen. Daaraan schrijft men de jongste verandering in het Regentschap toe, geholpen door de intrigues, in den eigen boezem van dat staatsligchaam gekweekt. Trouwens het is vermoedelijk, dat vreemde invloed zich te dezer zaak ook bij het Beijersche Hof zal hebben weten te doen gelden, even als het aan velen, die ik ontmoette, waarschijnlijk voorkomt, dat er weder iets anders te voorzien is, wijl de jongst gevallen partij de sterkste is en, zoowel in Beijeren als hier te lande, vele aanzienlijke personen onder hare voorstanders telt.

» Moeijelijk is het zich een bepaald denkbeeld te vormen van de wijze, waarop de betrekkingen tusschen de Porte en Griekenland op eenen vasten voet te brengen zijn, doch dit is zeker dat, hoewel men door de Grieksche revolutie eenen gevoeligen slag aan den grooten Heer heeft toegebragt, evenwel Turkije eene der hoofdbronnen blijft van het materiele bestaan en het tijdelijke welzijn van Griekenland. De bedoelingen van Oostenrijk schijnen zich niet verder dan tot commerciele belangen uit te strekken, en men oordeelt dat deze Mogendheid daarin tot nu toe beter geslaagd is dan Engeland.

» Onder het gezigtspunt van landbouw, nijverheid en handel levert Griekenland een treurig schouwspel op. Bij mijne afreis koesterde ik geene groote verwachting, uithoofde het land niet slechts eene prooi van den oorlog, maar, wat nog erger is, zoo lang aan eenen burgerkrijg was blootgesteld geweest. Alles was er verwoest en men was er, sedert 13 jaren gewoon door en van den oorlog te leven en het volkskarakter is er afkeerig van alle ondernemingen, die niet spoedig afloopen en daarbij buitengewone winsten aanbieden. Maar hetgeen ik er heb aangetroffen blijft nog verre beneden de gematigdste verwachting.

» Uit Beijeren en andere landen dagen slechts lieden op, die tijdelijk voordeel beoogen en dus geen plan hebben om tot het duurzame welzijn van Griekenland bij te dragen. Er komt daarbij, dat de Grieken eenen afkeer hebben van vreemde kolonisten en dat deze afkeer door de Regering niet tegengewerkt wordt. Deze heeft eenmaal gezegd, dat zij zich voorbehoudt de onbeheerde landen te verdeelen onder de Grieken, die zich bij de herwinning der Nationale onafhankelijkheid verdienstelijk hebben gemaakt, en inmiddels liggen die landen woest en renteloos. Gelegenheid tot vervoer bestaat er niet; er zijn noch bruikbare wegen, noch kanalen en de voortbrengselen van het binnenland kunnen dus niet worden vervoerd, of verliezen, door de hooge kosten van het vervoer, al derzelver waarde voor de consumtie of den handel naar buiten. Zelfs de eerste levensbehoeften zijn hier zoo duur, dat ik zeggen kan in Londen vrij wat goedkooper te hebben geleefd.

» De daghuren zijn hier buitengemeen hoog, en ik kan zeggen, dat de handwerkslieden niet hunnen arbeid, maar hunne onkunde, met 4 à 6 Francs dagelijks laten betalen. Op het platte land bedragen de dagloonen 3 Francs en meer. Zij, die kapitalen bezitten, brengen dezelve (hetzij uit winstbejag, hetzij uit wantrouwen, of in verband met inzigten in de toekomst) niet in omloop, dan tegen eene rente van 2 tot 3 ten honderd 's maands, onverminderd een onderpand, waardoor alle mogelijke verlies gewaarborgd wordt. Alle particuliere ondernemingen bepalen zich tot het bouwen van eenige hoognoodige huizen in Nauplia die, ten gevolge der hooge huren, in drie jaren, de kosten van den opbouw goed maken; voorts in het bouwen (op Syra) van eenige kleine vaartuigen, die meestal naar Turkije en Egypte worden verkocht. De Corenten-Cultuur is nog zeer beperkt; olie wordt er in geringe mate gewonnen en dezelve wordt daarenboven slecht toebereid; hetzelfde geldt met opzigt tot den wijn.

» Hier bestaat het voorname artikel van uitvoer in sponsen. De invoer-artikelen bestaan voornamelijk in hetgeen tot den bouw van huizen behoort, doch Triëst is de vraagbaak en het overige wordt van Maltha, Smirna en elders (in mondjesmaat) ontboden, grootendeels met de paketten, tegen hooge vrachten, zware regten en kontante betaling, want de Grieken zijn geen liefhebbers van buitenlandsche wisselbrieven.

» Wat onze manufacturen betreft, zoo zijn er, volgens mij gegeven verzekering, velen die hier goeden aftrek zouden vinden; de Grieken zouden den aanvoer derzelve wenschen, doch het ligt niet in hunnen geest om zelven eenige bestellingen te doen. Ik geloof ook dat het niet raadzaam zoude zijn eenige uitzendingen herwaarts op den voet van den groothandel te bewerkstelligen. Men kan hier niets in het groot afzetten of dadelijk retouren vinden. Vroegere uitzendigen, in het groot door de Grieken zelven aangeraden, hebben dan ook slechts aanzienlijke verliezen aan de ondernemers berokkend, waartoe de handelwijze der Grieksche kapitalisten, die zelven de aanraders waren, door het drukken der markt, als anderzints, veel heeft bijgedragen. Alleen een veelvermogend *detaillant*, zoo als enkelen à Costy zijn, zouden hier, bij eene goede manier van omzetten, voordeelige zaken kunnen doen.

» Onderling verkoopen de Grieken nu en dan op termijnen van 1, 2, 3 maanden en zijn te vreden; als zij met de 6 maanden hun geld ontvangen; eene *finale liquidatie* is tusschen hen zeer zeldzaam. De invoering van eene burgerlijke wetgeving en van dagelijksche regtbanken is, naar mijn inzien het eenige middel, om de kwade trouw in dit opzigt te beteugelen. Doch het blijft nog altijd een problema, of de Regering kracht genoeg zal bezitten, om die wetten en regtspleging op den duur te handhaven. Zoo als de zaken tot nog toe hier geschapen staan, kan men slechts bij wijze van kleine partijtjes (pacotilles) iets wagen, onder bijvoeging van wat Edammer kaas en een weinig jenever op kruiken en men zou zich moeten getroosten te caboteren, want er is, gelijk gezegd, geene mogelijkheid, om iets meer af te zetten, dan de oogenblikkelijke behoefte vereischt. Op regelmatige retouren moet men niet rekenen; men zou wissels van vreemdelingen (vreemde legaten enz.) moeten nemen, om daarvoor, te Smyrna of elders, retouren te zoeken.

» Ik houd mij bezig met het opzamelen van nog eenige andere bijzonderheden."

Frankrijk.

Eene zeventigjarige ongehuwde vrouw ontving dagelijks in haar huis zekeren Dufour, die zich uitgaf voor Geneesheer, en volkomen in alle hare geheimen wist in te dringen. Zoo beleed zij hem onder anderen dat hare eenige wroeging was de herinnering dat zij eenen zoon, dien zij in 1798 had ter wereld gebragt, in het vondelinghuis had doen brengen. Dufour belooft haar het spoor van dit kind op te zoeken, weet haar dagelijks onder dat voorwendsel geld af te lokken, en komt haar eindelijk met oogen vol vreugde het verblijdende berigt brengen dat haar zoon nog leeft en Sergeant in een regement te Besançon is. Eenige dagen daarna ontvangt zij twee brieven geteekend Melnotte Zoon, en vol van de uitdrukkingen der levendigste teederheid. » De arme jongen, zegt Dufour, zoude reeds hier zijn, indien hij komen konde; doch hij staat eerst van eene zware ziekte op en heeft honderd *écus* noodig om zijne schulden te betalen en zijn verlof te bekomen." De goede oude vrouw stelt deze som terstond aan Dufour ter hand. Eenige dagen daarna komt Dufour bij haar, » Uw Zoon, zegt hij, staat beneden aan den trap, ik kom U tot zijne komst voorbereiden. Matig uwe blijdschap." De arme vrouw wapent zich met moed en ontvangt in hare geopende armen eenen man, die zich met schijnbare teederheid in dezelve werpt.

Het regent nu geschenken aan Dufour en haren zoon. Op aanraden van Dufour gaat zij nu ook bij eenen Notaris om een

vroeger gemaakt testament te herroepen, doch de Notaris wil zich daarmede niet belasten. Mej. Melnotte vat hierop eenigen argwaan op; alle hare juweelen waren, het eene na het andere, reeds in handen van Dufour, en van daar naar de bank van leening overgegaan. Zij laat eenige informatiën nemen, deelt hare vermoedens aan het openbare ministerie mede, en spoedig verneemt men, dat de zich noemende Melnotte de zoon geen ander is dan zekere Pligny, de schoonbroeder van Dufour.

Wegens opligting en bedrog teregt gesteld, heeft zich de Correctionnele Regtbank onbevoegd verklaard omdat deze opligting door middel van valschheid was gepleegd en derhalve tot de cognitie van een Hof van Assises behoorde.

— In een landhuis nabij Lyon heeft het volgende zonderlinge voorval plaats gehad, hetwelk ons de *Ekster en de Dienstmaagd* te binnen brengt:

Een zilveren koffijlepeltje was in de keuken op den grond gevallen en daar uit onachtzaamheid blijven liggen. Hetzelve vermissende, zocht men hier en daar, eindelijk in de aschkolk, doch te vergeefs; onderstellende dat het welligt in eenen kleinen bakoven naast den schoorsteen konde zijn geschoven, deed men ook daar nasporingen en ontdekte in eenen hoek van dezen oven een tamelijk diep onder den grond zich uitstrekkende holte, uit welke, door middel van een stokje, eene menigte scherven porcelein, 2 kleine stoppen van oliekaraffen, een stalen beursring en meer andere voorwerpen te voorschijn werden gehaald. Hetgeen echter de meeste verwondering baarde, was dat al die voorwerpen met niet het geringste stof bedekt, maar zoo zuiver waren, alsof zij met voordacht daar waren nedergelegd. Met het stokje niets meer kunnende naar buiten halen en evenwel de nasporing willende voortzetten, nam men eene tang te baat, die tot twee voet diepte in de opening konde worden gestoken; naauwelijks was dit geschied, of men gevoelde tegenstand, die door eenig levend wezen scheen te worden geboden; het onderzoek, hoewel met eenige onwillekeurige vrees, voortzettende, verschrikte men niet weinig, plotseling eene hagedis van de grootste soort uit den grond te voorschijn te zien komen, die zich met verwonderlijke snelheid tusschen de voeten van alle aanwezigen doorwerkte en in den tuin verdween, vóór dat een der onthutste huisgenooten er op bedacht was, om het dier in zijnen loop te stuiten. Deze onverwachte verschijning deed de nasporing met meer behoedzaamheid voortzetten; degeen, die, op de handen rustende, zich ter halver lijf in den oven had begeven, keerde terug, legde ook de tang neder en bediende zich verder van eene lange omgebogen ijzeren roede, vermits men met reden onderstelde, dat er meer hagedissen konde te voorschijn komen, hetwelk nogtans bleek niet het geval te wezen. Met behulp der kromgebogen roede werden nog onderscheiden, van tijd tot tijd verdwenen snuisterijen aan het daglicht gebragt, en onder dezelve ook het zilveren lepeltje. Men heeft opgemerkt dat dit lepeltje, waarmede room genuttigd was en aan hetwelk waarschijnlijk nog iets moet zijn gehecht gebleven, geen sporen meer daarvan droeg, maar volmaakt schoon was. Met grond mag men derhalve onderstellen, dat deze lokspijs alleen de hagedis genoopt heeft het lepeltje weg te slepen, tenzij men zoude willen beweren, dat dit dier, zoowel als de ekster, aandrift bezit tot dieverij.

Mengelingen.

IETS OVER DE PARIJSCHE OMNIBUS-RESTAURANS.

Des gens enfournent,
D'autres défournent,
Aux broches tournent
Veau, boeuf et mouton.
La table est mise,
La chère exquise!
BÉRANGER.

Waarschijnlijk hebben deze regels van den wulpschen BÉRANGER zekere Burggraaf DE BOTHEREL op het gelukkige denkbeeld gebragt, — inderdaad geen der zonderlingste in deze hoofdstad der ontwerpmakers — om *wandelde Gaarkeukens*, naar de soort van rijtuig, die ze bevat, door hem *Omnibus-restaurans* gedoopt, te *Parijs* in te voeren; zoodat elk jong gezel, die er niet eens mes en vork op nahoudt, om etenstijd slechts uit zijn venster behoeft te wenken, om eene gedekte tafel met allerlei spijzen naar believen te bekomen. Het vertelseltje: *Tafeltje, dek u!* wil de Burggraaf waar maken, met dit kleine verschil alleen, dat men het eerste om niet, het andere voor kontant geld erlangt. Maar de aankondigingen, nopens de treffelijke toebereiding en het smakelijke der spijzen, de prompte bediening, de keur der geregten, zijn zoo uitlokkend, dat een lekkerbek daarbij moet watertanden. Ook de kelder marcheert te gelijk met de keuken, en men behoeft slechts den wijn te noemen, dien men verlangt, om denzelven op staanden voet in den beker te zien schuimen. De Burggraaf is begonnen, met een gebouw, voorzien van groote keukens, aan te koopen. In vervolg van tijd, stelt hij zich voor, zijne inrigting meer en meer uit te breiden, zoodat hij ten laatste voor de 800,000 inwoners van *Parijs* zou kunnen koken. Geheel *Parijs* wordt intusschen uitgenoodigd, de fraaije inrigting te komen zien. En inderdaad, het is de moeite wel waardig! Men bewondert reeds den ontzaggelijken vleeschketel in het *Hotel der Invaliden*, waarin voor eenige honderden personen soep en vleesch gekookt wordt, en die zich vertoont als een vijver in eene buitenplaats, zoo groot en diep is hij: die des Burggraafs zal dan wel een' dijk gelijken, die eene zee van soep, met eilanden van vleesch, omgeeft! Geen brouwketel ter ontvangst, geene emmers ter uitschepping toch leverden hier een' toereikenden maatstaf. Intusschen, terwijl de proef op kleinere schaal genomen wordt, laat de Burggraaf, in stede van, zoo als het eerst luidde, een groot vermogen aan de inrigting op te offeren, thans aankondigingen in de couranten plaatsen, waarbij de kapitalisten, kleine zoo wel als groote, uitgenoodigd worden, in dezelve deel te nemen, bij wijze van aandeelen van 750 fr. Een goed Koffijhuis te *Parijs*, beweert hij, ontvangt dagelijks 1500 fr., en hoe weinig artikelen, vergelijkenderwijze, levert hetzelve op: zou dan eene algemeene spijs-, koffij- en wijn-inrigting niet op 80,000 fr. 's daags, of omtrent dertig millioen jaarlijks, kunnen rekenen?.... Daarbij belooft de ondernemer den kooplieden, die aandeelen nemen, belangrijke leverantiën, anderen weêr een' post, als boekhouders, keldermeesters, koks enz. Alles kan hij gebruiken, geld, waren, personen: met het eerste wil hij evenwel beginnen; het overige zal van zelve komen.

In de nieuwste *Vaudeville*, *de Toren van Babel*, aan welke een dozijn Dichters gearbeid hebben, en die vóór de vertooning even veel geruchts gemaakt heeft, als weinig of geen na de uitvoering, wordt ook de *Omnibus-restaurans* gehekeld, die, naar het groote plan des Burggraafs, inderdaad óf eene afzetterij óf eene dolzinnigheid is.

ANEKDOTE WEGENS HENDRIK IV.

Van persoon onderscheide HENDRIK IV zich niet gunstig. Mevrouw DESIMIER, gewoon HENDRIK III te zien, zeide, toen zij geenen voor het eerst zag: »Ik heb den Koning gezien, maar niet zijne Majesteit!"

Advertentiën.

Scheepstijdingen.

UITGEZEILD.

Den 10 dezer, Z. M. Brik van Oorlog *PEGASUS*, Kapt Luit. ter Zee J. P. MULLER, naar *Curaçao* over *Laguyra* en *Porto-Cabello*.

UITGEKLAARD.

Den 15den, het Schip *de Faam*, Kapt. J. F. ANDRESEN, naar *Amsterdam*; lading: 320 vaten Suiker en 50 balen schoone Katoen.

Idem, het Schip *Nickerie*, Kapt. J. CLELAND, naar *Rotterdam*; lading: 508 vaten Suiker en 90 balen schoone Katoen.

Te Paramaribo, ter Boekdrukkerij van **BOON & Co.**